

D/VI-
352

BORSODVÁRMEGYE
TÖRVÉNYHATÓSÁGI BIZOTTSÁGÁNAK

1904. DECZEMBER 5-IKI KÖZGYŰLÉSÉN

LÉVAY JÓZSEF

NYUG. ALISPÁN ÁLTAL TARTOTT

B E S Z É D

FORSTER, KLEIN ÉS LUDVIG MISKOLCZON.

Méltóságos Főispán Úr!

Tekintetes Bizottsági Közgyűlés!

A felforgó körülmények közt nem látom szükségét annak, hogy hosszú indokolással vegyem igénybe a tisztelt közgyűlés figyelmét azon határozati javaslatra nézve, melyet elfogadás végett a t. közgyűlésnek társaimmal együtt benyújtottunk. Hiszen az a kérdés, mely most a közönség nagyrésztét izgalomban tartja, mindnyájunk előtt ismeretes. A napi sajtó, a gyülekezések, a társadalmi érintkezések annyira megvitatták és vitatják azt, hogy mindenkinek bő alkalma volt arról határozott meggyőződést szerezni s ezzel a meggyőződéssel lépni ide a tanácssterembe. Ha mégis egy pár szóval kísérem beadványunkat, azt inkább csak a bevett szokásnak és gyakorlatnak hódolva cselekszem.

A vármegyék nem védbástyái többé az alkotmánynak. Védbástya az egész nemzet a maga anyagi, szellemi és erkölcsi erejének összességével, hazaszeretetének örök lángolásával s azzal a parlamenttel, melyet a legfőbb hatalom gyakorlására, a törvények alkotására megbizott. — De azért t. közgyűlés, a megyék még mindig jelentékeny élő és érző szervei az alkot-

mány testének. Fölemelik szavukat, mérlegbe vetik véleményüket, valahányszor a nemzet vitális érdekeit érintő kérdések kerülnek napirendre. És ha volt valaha, most van sürgős alkalom és idő arra, hogy ezt a jogot gyakorolják és szavukat nyíltan hallassák.

Mert miről van most szó tisztelt közgyűlés? Arról van szó, hogy biztosítsuk a törvényhozó testület számára a rendet, akadálytalan működést, hogy drága pénz- és időrabló szórakodás ne állja ott útját a hasznos munkának, hogy eltávolíttassék a kisebbségnek a többségre gyakorolt erőszakos uralma, mely éveken át megbénította a parlament üdvös munkásságát, lealázta tekintélyét, törvényen kívüli állapotba sodorta a nemzetet s fenyegetővé tette előttünk a jövő kilátásait. Arról van szó, hogy elzúlni indult parlamentünk visszaadassék önmagának s ne engedjük megingatni alkotmányunk alapjait saját fiaink keze által.

Amit e cél elérése végett a képviselőház többsége Tisza István kormányelnök kezdeményezésére legközelebb határozott, az a mi véleményünk szerint a szükség által parancsolt, az önfentartás által követelt intézkedés volt. Nem volt többé eltérhető, hogy a parlamentárizmus, az ország felelős önkormányzata tönkre jusson az által, hogy a kisebbség s gyakran annak csak egy töredéke, a gyarló házszabályok aegise alatt tetszése szerint gátat vethessen a többség akaratának.

Ezen házszabályok módosításának szükséges voltát csaknem mindenki belátta. Ma is hangoztatják ezt, még azok a képviselők is, a kik legujabban a szabadelvűpártból kiléptek; de hangoztatják a nélkül, hogy mindenkit kielégítő, békés megoldást ajánlani tudnának. Nem helyeselték a technikai obstrukciót magok az ellenzék higgadtan gondolkozó tagjai sem, „in camera sinceritatis“; de midőn tette került a dolog, együtt usztak tovább az obstrukció áradatával. Megkínálta őket a kormány, hogy az ő hozzájárulásukkal tör-

ténjék valami a házszabályok revíziója végett. Ridegen visszatúsították. Sőt technikai obstrukcióval gátolták meg még azt is, hogy egy bizottság küldessék ki, mely az ő részvétük mellett tanácskozzék a szükséges módosítás felett.

Midőn e szerint a szabadulásra semmi más ut és mód nem mutatkozott, ketté kellett vágni a gordiusi csomót s a házszabályok félretételével kellett utat nyitni arra, hogy legalább egy évi időtartamra lehetővé tétessék a parlamentben néhány legfontosabb és sürgősebb törvényjavaslat letárgyalása, a házszabályok végleges módosítására vonatkozó intézkedés, a tanácskozás akadálytalan folyama, az elnök tekintélyének megóvása, egyszóval a t e k n i k a i o b s t r u k c i ó m e g s z ü n t e t é s e.

Nem látjuk mi ebben az intézkedésben azt az eklatáns törvénysértést, jogtírást, melyet oly felháborító zajjal hangoztat országszerte az ellenzék. A házszabályok megalkotása, vagy módosítása a képviselőháznak belső házi ügye, mely saját autonóm jogkörébe tartozik. Sehol sincs az megírva, hogy ez az alkotás vagy módosítás a csökönyös kisebbség akarata ellenére is meg ne történhessék, ha azt a kényszerítő körülmények, a haza fontos érdekei, „a salus rei publicae“ úgy kívánják. Ugy kívánták ezt most és ez intézkedés folytán az ország mintegy lidércnyomás alól szabadulva, szinte föllélekzett.

Elénken hangoztatják, hogy ezzel meg van semmisítve, el van nyomva a parlamentben a szólásszabadság. Nincsen ez állításban igazság, tisztelt közgyűlés! Mert az az egy évre szóló ideiglenes intézkedés teljességgel nem nyomja el a szólásszabadságot, csak annak elfajulását, szabadosságát szorítja némileg a szükség által parancsolt korlátok közé. Igenis! gátat vet annak, hogy a kisebbség végtelenbenyúló s gyakran nem is a tárgyhoz tartozó beszédekkel és gyermekes kötődésekkel tegye lehetetlenné a többségnek a határozathozatalt,

hogy az elnöki tekintélyt frivol viselkedéssel porba rángassa, hogy a parlament méltóságát szóval és tettel lealacsonyítsa. És nemde különös, tisztelt közgyűlés, hogy akik most a szólás-szabadságot oly lázasan védelmezik, magok tiporták azt folytonosan a képviselőházban?

Azt mondják némelyek, még az ellenzék sorain kívül állók is, hogy nagy alkotmányos erő és biztosíték rejlik abban, ha a kisebbség, midőn jónak látja, az obstrukció fegyverét használhatja a többség ellen. Jöhet idő, ugy mondják, kivált ami különleges közjogi helyzetünkben, mikor csak ez a fegyver mentheti meg a hazát a végveszedelemtől. De ugyan képzelhet-e valaki, az obstrukció híveit kivéve, képzelhet-e oly időt, hogy a nemzet négyszázegynéhány olyan képviselőt küldjön a parlamentbe, akik csekély kivétellel, mindnyájan hazá-árulók? Oh bizony, ha az a fenyegető veszedelem elkövetkezik, attól a hazát nem az a néhány kivételes hazafi, nem is a parlament, hanem az összes nemzet egyetértő ereje, hatalma, bölcsessége és honszeretete mentheti meg... **Akkor** lesz igazán helyén az a nóta, melyet most izgató játék gyanánt hangoztatnak, hogy „mindnyájunknak el kell menni.“ De akkor aztán el is kell menni mindnyájunknak.

Valóban nem tudjuk, hol vették obstruktoraink a haza szolgálatának ezt a módját és fegyverét, melyre ez előtt évtizedeken át nem is eszméltek. Régi gyakorlatból, törvényből, vagy a házszabályok pozitív intézkedéseiből nem vehették; sem azoktól a nemzetektől, melyek azt megpróbálták, de abbahagyták; legkevésbé a lengyelektől, akiknek hazájok elvesztésébe került az obstrukció. Valószínűleg az osztrákoktól került hozzánk ez a ragály, a kik mai nap is nyakig usznak az obstrukció áldásaiban s örülnek, hogy ebben a magyar is társul szegődött hozzájuk. És vajjon emlékeznek-e Önök a példára, melyet a 48-diki pesti országgyűlés júliusi ülésén maga Kossuth Lajos pénzügyminiszter adott, midőn az izgága

kisebbségnek oda dörögte az emlékezetes szavakat: „némuljon el a törpe minoritás, mely erőszakolja a tanácskozást“?! A törpe minoritás nem igen némult el, de a többség keresztül tiport rajta és érvényre emelte a maga akaratát.

Jól tudjuk, mélyen tisztelt közgyűlés, hogy ez a mai nap fenforgó és forrongó kérdés nem a megyék tanács-termeiben, nem is a tömegeknek forradalomig és anarchiáig hevített gyülekezéseiben dől el végérvényesen. A nemzet ítélőszéke elé kerül az ügy, ahonnan nincs felebbezés. Az lesz annak egyedül illetékes bírója, megerősítője vagy elítélője. Nyugodtan várjuk ítéletét. — Meg vagyunk győződve, hogy a nemzet a maga józan esze és belátása szerint meg fogja érezni, mivel tartozik önmagának, a multak emlékének, a jövő reményének. Nem fogja engedni, hogy alkotmányos létünk kincsei, melyeket annyi küzdelem, annyi szenvedés és annyi véráldozat árán szereztünk és tartottunk meg, saját fiaink által könnyelműen elharácsoltsanak.

Borsodvármegye mindig első sorban lobogtatta a szabadelvű haladás zászlóját s egy szívvel-lélekkel sietett annak védelmére. Most sem lehet multjához bűtelen s csak a régi fényes nyomokat követi, ha a parlament szabadságának s függetlenségének érdekében szavát most is felemeli.

Határozati javaslatunk elfogadását tisztelettel ajánlom.

Henry n. s.

~~Mason~~

Felton's Postmark